

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czapla
POWIAT MALBORSKI

Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Joanna Potocka-Rak
POWIAT CIECHANOWSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/23/23

Warszawa, 16 lutego 2023 roku

Szanowny Pan

Zygmunt Frankiewicz

Przewodniczący Komisji

Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej

Senatu RP

Szanowny Pan

Jan Libicki

Przewodniczący Komisji

Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej

Senatu RP

Szanowni Panowie Przewodniczący,

w związku ze skierowaniem do Senatu **ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (druk nr 924; dalej także jako „Ustawa”)**, przekazanej do procedowania przez komisje Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej oraz Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej, Związek Powiatów Polskich przedstawia swoje stanowisko oraz propozycje poprawek do niniejszego aktu prawnego.

Przedmiotowa ustawa ma na celu ustalenie bardziej szczegółowych norm dotyczących powoływania tzw. rad seniorów. Jako pozytywne należy ocenić wprowadzenie konkretnej podstawy prawnej dla ustanawiania takich gremiów na poziomie powiatowym i wojewódzkim, a także uregulowanie kwestii wydatków ponoszonych na ich funkcjonowanie, ponieważ do tej pory takich podstaw faktycznie nie było. W naszej ocenie projektodawcy rozwiali tutaj wątpliwości, które mogły mieć organy nadzoru.

Niemniej, uchwalona przez Sejm ustawa może budzić wątpliwości dotyczące zbytnej ingerencji we władztwo samorządowe, w szczególności na poziomie powiatowym i wojewódzkim. Chodzi o dwie kwestie:

- 1) obligatoryjność – a więc *de facto* przymus – powołania rad seniorów w przypadku zebrania stosunkowo bardzo małej liczby podpisów;
- 2) przyznanie radom seniorów kompetencji do kierowania wiążących do odpowiedzi wystąpień do organów wykonawczych.

Ad. 1

Zdaniem ZPP, wystarczające będzie uregulowanie, które pozwoli po prostu powoływać rady seniorów radom powiatów i sejmikom województw. Natomiast propozycja, która znalazła się w ustawie, powoduje, że wystarczy zebrać naprawdę niewielką liczbę podpisów by wymusić jej powołanie. Nie ma to zbyt wiele wspólnego z rzeczywistą potrzebą powołania takiego ciała. Jednorazowa zbiórka odpowiednio zmotywowanej grupy osób może nie odzwierciedlać zainteresowania. Idea tworzenia organów doradczych reprezentujących wybraną według jakiegoś kryterium grupę członków wspólnoty samorządowej jest słuszna, ale tylko wtedy, gdy taką potrzebę dostrzega sama ta wspólnota. Dlatego Związek proponuje takie brzmienie przepisów, które zachowa prawo jednostek samorządowych do własnego kształtowania ustroju wewnętrznego w tym zakresie („możliwość, a nie przymus”). Dostrzegając także wagę zbiórek podpisów ws. inicjatywy powołania, ale biorąc pod uwagę skalę terytorium i specyfikę funkcjonowania danych jednostek, proponujemy także podniesienie liczby wymaganych podpisów, która obligowałaby do zajęcia się tematem przez organy stanowiące.

Ad. 2

Wyposażenie rad seniorów w „twarde” upoważnienie do kierowania wystąpień, na które odpowiedź musi zostać udzielona w konkretnym terminie kieruje ukształtowanie tego typu ciał w quasi-organ kontrolny wobec organów wykonawczych JST. Tymczasem jest to rola rady gminy, powiatu i sejmiku. Oczywiście, rady seniorów, jako ciała doradcze i konsultacyjne, a nawet inicjatywne, powinny mieć prawo do kierowania do wystąpień w swoim imieniu i grupy jaką mają reprezentować. Niemniej, w naszej ocenie, sformułowanie ogólne o charakterze rady, wystarczy do zapewnienia jej odpowiedniej roli w strukturze powiatu lub województwa. Nie powinniśmy bowiem pozwolić, by rady seniorów stały się ciałami, które będą dublować zadania podstawowych instytucji samorządu terytorialnego, a może nawet wykorzystywane do walki politycznej. Pamiętajmy także, że członkowie rad seniorów posiadają pełnię praw do składania np. wniosków o udzielenie informacji publicznej, skarg, wniosków i petycji. Także ustalona i wymagana forma wystąpień – uchwały – powoduje nadmierne biurokratyzowanie tego ciała doradczego, może też rodzić potencjalnie spory formalne (kwestie kworum, forma wystąpień itd.). Stąd propozycje takiego ukształtowania przepisów, by „złagodzić” ich brzmienie.

Biorąc pod uwagę powyższe, proponujemy następujące poprawki:

Poprawka nr 1 – dotycząca rady seniorów na poziomie powiatowym:

Art. 2 otrzymuje brzmienie:

„W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 3e dodaje się art. 3f w brzmieniu:

„Art. 3f. 1. Powiat sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych wśród mieszkańców powiatu.

2. Rada powiatu, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk, może utworzyć powiatową radę seniorów.

3. Rada powiatu może utworzyć powiatową radę seniorów również na wniosek:

1) w powiecie do 100 000 mieszkańców – co najmniej 300 mieszkańców tego powiatu, którzy ukończyli 60 lat;

2) w powiecie powyżej 100 000 mieszkańców – co najmniej 500 mieszkańców tego powiatu, którzy ukończyli 60 lat.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 2 lub w ust. 3, jest rozpatrywany przez radę powiatu w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia jego złożenia.

5. W przypadku odrzucenia wniosku złożonego przez podmiot, o którym mowa w ust. 2 lub grupę osób, o której mowa w ust. 3, kolejny wniosek może być złożony nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia odrzucenia poprzedniego wniosku.

6. Powiatowa rada seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny w sprawach dotyczących powiatu, w szczególności w zakresie polityki senioralnej.

7. Powiatowa rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.

8. Członkowi powiatowej rady seniorów biorącemu udział w posiedzeniach powiatowej rady seniorów lub w zorganizowanym wydarzeniu, na którym reprezentuje on powiatową radę seniorów, mogą być zwracane, na jego wniosek, poniesione koszty, w tym koszty przejazdu na terenie kraju związane z udziałem w posiedzeniu powiatowej rady seniorów lub w zorganizowanym wydarzeniu, na którym reprezentuje on powiatową radę seniorów, na podstawie dokumentów, w szczególności rachunków, faktur lub biletów, potwierdzających poniesione wydatki lub informacji o wysokości poniesionych kosztów przejazdu samochodem .

9. Rada powiatu, tworząc powiatową radę seniorów, nadaje jej statut określający w szczególności:

1) tryb i kryteria wyboru jej członków,

2) zasady i tryb jej działania,

3) długość jej kadencji, z tym że kadencja nie może trwać dłużej niż kadencja rady powiatu, na terenie którego funkcjonuje ta rada,

4) zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków,

5) zasady zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 8, w tym ich maksymalną wysokość podlegającą zwrotowi – dążąc do wykorzystania potencjału podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków powiatowej rady seniorów.

10. Podmioty, o których mowa w ust. 2 lub grupa osób, o której mowa w ust. 3, mogą przedstawiać radzie powiatu opinie w zakresie projektu statutu, o którym mowa w ust. 9.

11. Obsługę administracyjno-biurową powiatowej rady seniorów zapewnia starostwo powiatowe. Koszty obsługi powiatowej rady seniorów pokrywa starostwo powiatowe.”;

2) w art. 4 w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) polityki senioralnej;”

Poprawka nr 2 - dotycząca rady seniorów na poziomie wojewódzkim:

Art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 10b dodaje się art. 10c w brzmieniu:

„Art. 10c. 1. Województwo sprzyja solidarności międzypokoleniowej oraz tworzy warunki do pobudzania aktywności obywatelskiej osób starszych w społeczności danego regionu.

2. Sejmik województwa, z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanych środowisk, może utworzyć wojewódzką radę seniorów.

3. Sejmik województwa może utworzyć wojewódzką radę seniorów również na wniosek:

1) w województwie do 2 000 000 mieszkańców – co najmniej 1000 mieszkańców tego województwa, którzy ukończyli 60 lat;

2) w województwie powyżej 2 000 000 mieszkańców – co najmniej 1500 mieszkańców tego województwa, którzy ukończyli 60 lat.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 2 lub w ust. 3, jest rozpatrywany przez sejmik województwa w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia jego złożenia.

5. W przypadku odrzucenia wniosku złożonego przez podmiot, o którym mowa w ust. 2 lub grupę osób, o której mowa w ust. 3, kolejny wniosek może być złożony nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia odrzucenia poprzedniego wniosku.

6. Wojewódzka rada seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny w sprawach dotyczących powiatu, w szczególności w zakresie polityki senioralnej.

7. Wojewódzka rada seniorów składa się z przedstawicieli osób starszych oraz przedstawicieli podmiotów działających na rzecz osób starszych, w szczególności przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących uniwersytety trzeciego wieku.

8. Członkowi wojewódzkiej rady seniorów biorącemu udział w posiedzeniach wojewódzkiej rady seniorów lub w zorganizowanym wydarzeniu, na którym reprezentuje on wojewódzką radę seniorów, mogą być zwracane, na jego wniosek, poniesione koszty, w tym koszty przejazdu na terenie kraju związane z udziałem w posiedzeniu wojewódzkiej rady seniorów lub w zorganizowanym wydarzeniu, na którym reprezentuje on wojewódzką radę seniorów, na podstawie dokumentów, w szczególności rachunków, faktur lub biletów, potwierdzających poniesione wydatki lub informacji o wysokości poniesionych kosztów przejazdu samochodem.

9. Sejmik województwa, tworząc wojewódzką radę seniorów, nadaje jej statut określający w szczególności:

- 1) tryb i kryteria wyboru jej członków,
- 2) zasady i tryb jej działania,
- 3) długość jej kadencji, z tym że kadencja nie może trwać dłużej niż kadencja sejmiku województwa, na terenie którego funkcjonuje ta rada,
- 4) zasady wygaśnięcia mandatu i odwołania jej członków,
- 5) zasady zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 8, w tym ich maksymalną wysokość podlegającą zwrotowi – dążąc do wykorzystania potencjału podmiotów działających na rzecz osób starszych, a także zapewnienia sprawnego sposobu wyboru członków wojewódzkiej rady seniorów.

10. Podmioty, o których mowa w ust. 2 lub grupa osób, o której mowa w ust. 3, mogą przedstawiać sejmikowi województwa opinie w zakresie projektu statutu, o którym mowa w ust. 9.

11. Obsługę administracyjno-biurową wojewódzkiej rady seniorów zapewnia urząd marszałkowski. Koszty obsługi wojewódzkiej rady seniorów pokrywa urząd marszałkowski.”;

2) w art. 14 w ust. 1 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) polityki senioralnej;”.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Piłonka